

Neljapäev, 10. september 2015

P8_TA(2015)0314

Venemaa, eelkõige seoses Eston Kohveri, Oleg Sentsovi ja Oleksandr Koltšenko juhtumitega

Euroopa Parlamendi 10. septembri 2015. aasta resolutsioon Venemaa kohta, eelkõige seoses Eston Kohveri, Oleg Sentsovi ja Oleksandr Koltšenko juhtumitega (2015/2838(RSP))

(2017/C 316/20)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Venemaa põhiseadust, eriti selle artiklit 118, milles on sätestatud, et õigust mõistavad Venemaa Föderatsioonis ainult kohtud, ning artiklit 120, milles on sätestatud, et kohtunikud on erapooletud ja alluvad ainult Venemaa põhiseadusele ning föderaalsetele,
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2015. aasta resolutsiooni Vene opositsioonijuhi Boriss Nemtsovi mõrvamise ja demokraatia olukorra kohta Venemaal⁽¹⁾ ning oma varasemaid raporteid ja resolutsioone Venemaa kohta, eriti 15. jaanuari 2015. aasta resolutsiooni Venemaa ja eelkõige Aleksei Navalnõi juhtumi kohta⁽²⁾, 30. aprilli 2015. aasta resolutsiooni Nadija Savtšenko juhtumi kohta⁽³⁾ ja 10. juuni 2015. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja Venemaa suhete hetkeseisu kohta⁽⁴⁾,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Federica Mogherini 19. augusti 2015. aasta avaldust Eesti politseiniku Eston Kohveri suhtes langetatud kohtuotsuse kohta,
- võttes arvesse asepresidendi ja kõrge esindaja 25. augusti 2015. aasta avaldust Ukraina kodanikele Oleg Sentsovile ja Oleksandr Koltšenkole Venemaa kohtu poolt karistuse määramise kohta,
- võttes arvesse oma varasemaid raporteid ja resolutsioone Venemaa kohta, eriti 23. oktoobri 2012. aasta soovitud nõukogule ühiste viisapiirangute kehtestamise kohta Sergei Magnitski juhtumiga seotud Venemaa ametnikele⁽⁵⁾, 13. juuni 2013. aasta resolutsiooni õigusriigi põhimõtete järgimise kohta Venemaal⁽⁶⁾, 13. märtsi 2014. aasta resolutsiooni Venemaa kohta: Bolotnaja väljaku sündmustega seotud meeleavaldajate karistamine⁽⁷⁾, 23. oktoobri 2014. aasta resolutsiooni vabaihenduse Memorial (Sahharovi auhinna võitja aastal 2009) tegevuse lõpetamise kohta Venemaal⁽⁸⁾ ning 2. aprilli 2014. aasta soovitud nõukogule ühiste viisapiirangute kehtestamise kohta Sergei Magnitski juhtumiga seotud Venemaa ametnikele⁽⁹⁾,
- võttes arvesse Venemaa Föderatsiooni seitsmendat perioodilist aruannet⁽¹⁰⁾, mida ÜRO inimõiguste komitee arutas 16. ja 17. märtsil 2015 peetud 3136. ja 3137. istungil⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse 28. novembril 2013 toimunud ELi ja Venemaa konsultatsioone inimõiguste alal,
- võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0074.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0006.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0186.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0225.

⁽⁵⁾ ELT C 68 E, 7.3.2014, lk 13.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0284.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0253.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0039.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0258.

⁽¹⁰⁾ CCPR/C/RUS/7.

⁽¹¹⁾ CCPR/C/SR.3136 ja 3137.

Neljapäev, 10. september 2015

- A. arvestades, et Venemaa Föderatsioon on Euroopa Nõukogu ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) ja ÜRO täisliikmena võtnud endale kohustuse järgida demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid ning austada põhivabadusi ja inimõigusi; arvestades, et viimastel kuudel on Venemaal toimunud arvukalt tõsiseid õigusriigi põhimõtete rikkumisi ja on vastu võetud piiravaid seadusi ning sellest tulenevalt tekitab sügavat muret küsimus, kuidas Venemaa täidab oma rahvusvahelisi ja siseriiklikke kohustusi; ning arvestades, et Euroopa Liit on korduvalt pakkunud täiendavat abi ja nõustamist, et aidata Venemaal oma põhiseaduslikku ja õiguskorda kooskõlas Euroopa Nõukogu standarditega ajakohastada ning sellest korrast kinni pidada;
- B. arvestades, et Eesti politseinik Eston Kohver rööviti 2014. aasta septembris Eesti territooriumilt Venemaa Föderatsiooni Föderaalse Julgeolekuteenistuse (FSB) poolt ja seejärel peeti teda Venemaal ebaseaduslikult kinni, mis kujutab endast rahvusvahelise õiguse selget ja rasket rikkumist;
- C. arvestades, et Ukraina filmirežissöör Oleg Sentsov ja kodanikuaktivist Oleksandr Koltšenko, kes seisid vastu Krimmi poolsaare ebaseaduslikule annekteerimisele Venemaa poolt, vahistati 2014. aasta mais seoses väidetava Krimmis läbi viidud tegevusega; arvestades, et neid koheldi kui Venemaa kodanikke, ehkki neil on Ukraina kodakondsus;
- D. arvestades, et nii Oleg Sentsovi kui ka Oleksandr Koltšenko juhtumi puhul on väiteid piinamise ja raskekujulise väärkohtlemise kohta, mille tulemusel saadi neilt ebaseaduslikul teel tunnistused, millele anti hiljem õiguslik tähendus;
- E. arvestades, et Oleg Sentsovi ja Oleksandr Koltšenko üle mõisteti kohut sõjaväekohtus kuritegude eest, mis kuuluvad täielikult tsiviilkohtute alluvusse; arvestades, et kohtuprotsessi moonutasid arvukad rasked menetlusvead;
- F. arvestades, et kohtunike ja advokaatide sõltumatusega tegelev ÜRO Inimõiguste Nõukogu eriraportöör Gabriela Knaul väljendas 2014. aasta aprillis pärast ametlikku visiiti Venemaa Föderatsiooni avaldatud aruandes sügavat muret seoses väidetega, et kohtuid otseselt ja kaudselt ähvardatakse ning kohtusüsteemile avaldatakse sobimatult mõju ja survet ning sellesse sekkutakse;
- G. arvestades, et üha enam on vaja kindlat, sidusat ja arusaadavat ELi Venemaa-poliitikat, mida järgivad kõik liikmesriigid;
- H. arvestades, et Minski kokkulepete rakendamise meetmete paketi nähti ette kõigi pantvangide ja kõigi ebaseaduslikult kinnipeetavate vabastamine ja vahetamine kõik-kõigi-eest põhimõttel;
- I. arvestades, et mitmed viimaste aastate kohtuprotsessid ja -menetlused, sealhulgas Navalnõi, Magnitski ja Hodorkovski kohtuasjad, on seadnud kahtluse alla Venemaa Föderatsiooni kohtuorganite sõltumatuse ja erapooletuse;
- J. arvestades, et EL on moderniseerimispartnerluse kaudu korduvalt pakkunud täiendavat abi ja nõustamist, et toetada Venemaa demokratiseerimispüüdlusi ning aidata tal põhiseaduslikust ja õiguskorrast kooskõlas Euroopa Nõukogu standarditega kinni pidada;
1. mõistab teravalt hukka Pihkva piirkonnakohtu langetatud otsuse ja terve kohtuprotsessi Eesti politseiniku Eston Kohveri üle, kellele mõisteti 15-aastane vangistus pärast tema röövimist 2014. aastal Eesti territooriumilt, mis on ELi osa; on seisukohal, et selle juhtumi puhul rikutakse rahvusvahelist õigust ja õigusemõistmise elementaarseid standardeid;
 2. nõuab tungivalt, et Venemaa Föderatsioon tegutseks kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega, vabastaks Eston Kohveri viivitamatult ja tagaks talle turvalise tagasipöördumise Eestisse;
 3. väljendab sügavat veendumust, et Eston Kohverile ei võimaldatud algest peale õigust õiglasele kohtumenetlusele, kuna asjas ei toimunud avalikku ülekuulamist, Eesti konsulil ei lubatud ülekuulamiste juures viibida, Eston Kohver jäeti ilma asjakohasest õigusabist, kõigele lisaks keelati tema abikaasa ja perekonna külastused ning tal kästi läbida põhjendamatu psühhiaatriline läbivaatus, mille üksikasjad on seni teadmata;

Neljapäev, 10. september 2015

4. mõistab teravalt hukka Oleg Sentsovi ja Oleksandr Koltšenkole ebaseadusliku karistuse määramise ja nende vangistamise; kutsub Venemaa Föderatsiooni üles neid viivitamatult vabastama ja tagama nende turvalise tagasipöördumise Ukrainasse; nõuab, et Venemaa ametivõimud uuriks viivitamata erapooletult ja tõhusalt piinamisväiteid, mille esitasid kohtuasjas süüdistatavad ja tunnistajad ning mille riiklik süüdistaja kohtuprotsessi käigus tagasi lükkas; nõuab, et see uurimine oleks avatud ka rahvusvahelistele vaatlejatele;
5. nõuab kõigi ebaseaduslikult kinnipeetavate Ukraina kodanike, sealhulgas Nadija Savtšenko vabastamist, mis on kooskõlas Minski kokkulepete rakendamise meetmete kokku lepitud paketiga ning võetud kohustusega vabastada kõik pantvangid ja kõik Ukraina konfliktiga seoses kinni peetavad isikud;
6. mõistab hukka asjaolu, et Venemaa Föderatsioonis kasutatakse seadusi ja õigusemõistmist poliitiliste instrumentidena rahvusvahelist õigust ja standardeid rikkudes, mis võimaldas mõista Ukraina filmirežissööri Oleg Sentsovi ja Oleksandr Koltšenko vastavalt 20 aastaks ja 10 aastaks vangi selle eest, et nad väljendasid oma arvamust, milles kajastus aktiivne Ukraina-meelne seisukoht Krimmi ebaseadusliku annekteerimise vastu Venemaa Föderatsiooni poolt; osutab, et igal juhul ei oleks nende üle tohtinud kohut mõista sõjaväekohtus ning kõik piinamise teel või muude ebaseaduslike meetoditega saadud tunnistused tuleks jätta arvestamata;
7. mõistab teravalt hukka Ukraina ja Eesti territoriaalse terviklikkuse jõhkra rikkumise mõlema riigi kodanike ebaseadusliku röövimise teel, et neile saaks esitada süüdistuse Venemaa kohtus;
8. rõhutab, et Venemaa kohtud ei ole pädevad mõistma kohut tegude üle, mis on toime pandud väljaspool Venemaa rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumit, ning juhib tähelepanu sellele, et kõigi kolme juhtumi kohtumenetlusi ei saa pidada seaduspäraseks; kutsub nõukogu ja komisjoni üles tõstatama kõnealuseid juhtumeid suhtluses Venemaa ametivõimudega ja andma sellest Euroopa Parlamendile aru; kutsub liikmesriike üles toimima samamoodi kahepoolsetel kohtumistel;
9. rõhutab, et Venemaa ametivõimudel ja kohtutöötajatel lasub täielik vastutus kinnipeetavate ohutuse ja heaolu eest ning täielikult tuleb austada kinnipeetavate õigust perekonna külastustele, oma diplomaatiliste esindajatega suhtlemisele, asjakohasele arstiabile, kohtu- ja konsulaar nõustamisele ning nii nende endi kui ka nende seaduslike esindajate kõikehõlmavale juurdepääsule kõigile dokumentidele ja tõenditele, mis on seotud nende vastaste süüdistustega;
10. mõistab veel kord hukka selle, et valitsus jätkab teisitimõtlejate mahasurumist ja on nn välisagentide seadusega sihikule võtnud sõltumatud vabaihendused, samuti aktivistide, poliitiliste vastaste ja režiimikriitikute püsiva mitmel viisil repressioonide;
11. tuletab Venemaale meelde tema rahvusvaheliste juriidiliste kohustuste täieliku täitmise tähtsust ja asjaolu, et kohtuotsused tuleb teha tõhusalt ja erapooletult ning need peavad olema sõltumatud, järgima täielikult seadusi ja tuginema seaduslikele tõenditele, ilma poliitilise sekkumiseta; on seisukohal, et Venemaa Föderatsioon kui Euroopa Nõukogu ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni liige peaks täitma kohustusi, mille ta on endale võtnud;
12. palub nõukogul koostada ELi ühise nimekirja ametiisikutest, kes on vastutavad Eston Kohveri, Nadija Savtšenko, Oleg Sentsovi ja Oleksandr Koltšenko röövimise, ebaseadusliku kinnipidamise ja neile karistuse määramise eest, kehtestada kõnealustele ametiisikutele kogu ELi hõlmav viisakeeld ja seda rakendada ning külmutada kõik finantsvarad, mida nemad või nende lähimad pereliikmed Euroopa Liidus omavad;
13. nõuab Venemaal ja praegu Venemaa poolt annekteeritud territooriumidel toimuvate inimõiguste rikkumiste ulatuslikumat pidevat jälgimist; väljendab sügavat muret inimõiguste olukorra halvenemise pärast ja kutsub Venemaa ametivõime üles austama õigust sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadusele ning õigusriigi põhimõtteid nii Venemaal kui ka Krimmis pärast selle ebaseaduslikku annekteerimist; märgib, et Venemaa rikub jätkuvalt Euroopa inimõiguste konventsiooni;

Neljapäev, 10. september 2015

14. nõuab tungivalt, et Euroopa Ülemkogu eesistuja ning komisjoni asepresident ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitaksid tervikliku poliitilise strateegia, mis võimaldaks ELil haarata taas initsiatiivi ning järgida Venemaa suhtes selgepiirilisemat poliitikat;

15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Nõukogule, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile ning Venemaa Föderatsiooni presidendile, valitsusele ja parlamendile.
